

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **M. Ch.**, zastoupený Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského náměstí 125, Pardubice, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 19. 7. 2017, č. j. 61 A 25/2014 – 169,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2014, č. j. KrÚ 42297/2014/ODSH/8. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Svitavy ze dne 5. 12. 2013, č. j. 58964-13/OD-bim/7349-2013, jímž byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu), za což mu byla podle § 125c odst. 4 písm. e) téhož zákona ve spojení s § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, uložena pokuta ve výši 3 000 Kč a podle § 79 odst. 1 zákona o přestupcích uložena povinnost k náhradě nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Napadeným rozsudkem rozhodl krajský soud ve věci znovu poté, co byl jeho původní rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 61 A 25/2014 – 68, zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 As 77/2015 – 37.

[3] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že řízení před krajským soudem je stíženo „jinou vadou“ podle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a to z toho důvodu, že krajský soud věc projednal bez přítomnosti zástupce žalobce, ač se tento řádně z jednání omluvil. Krajský soud přitom nijak neodůvodnil, proč omluvu nehodnotil jako důvodnou a jednání neodročil. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem, s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem, s. ř. s.), dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[6] Ze spisu krajského soudu v nyní projednávané věci vyplývají následující, pro věc podstatné, skutečnosti. Poté, co byl jeho původní rozsudek ze dne 25. 2. 2015 zrušen, nařídil krajský soud ve věci jednání na den 17. 8. 2016, které proběhlo za přítomnosti pověřeného pracovníka žalovaného a Mgr. Václava Voříška, jemuž udělil zástupce stěžovatele Mgr. Jaroslav Topol substituční plnou moc. Toto jednání pak bylo soudem odročeno za účelem „*zvážení dalšího dokazování a případného předvolání Ing. R.*“ na den 16. 11. 2016 v 9.30 hodin. Dne 16. 11. 2016 v 8.45 hodin zaslal Mgr. Voříšek soudu omluvu z jednání z důvodu zpoždění vlaku, kterou následně doložil Potvrzením o zpoždění vydaným Českými drahami, a. s. Na základě toho krajský soud jednání odročil na den 14. 12. 2016, a následně dne 13. 12. 2016 na neurčito z důvodu potřeby „*doplnění důkazních prostředků*“.

[7] Krajský soud poté nařídil jednání na den 19. 7. 2017 v 8.20 hodin (viz č. l. 162 spisu krajského soudu). Předvolání k tomuto jednání bylo řádně doručeno do datové schránky zástupce stěžovatele Mgr. Jaroslava Topola dne 5. 6. 2017 (viz doručenko k č. l. 162 spisu krajského soudu). K tomu Nejvyšší správní soud připomíná závěr vyslovený v usnesení jeho rozšířeného senátu ze dne 4. 11. 2003, č. j. 1 As 4/2003 – 48, publikovaném pod č. 281/2004 Sb. NSS, že „*[m]á-li účastník řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci (§ 42 odst. 2 s. ř. s.): takové doručování má tytéž právní účinky, jako kdyby bylo doručováno přímo účastníku. Doručování substitutovi naproti tomu nevyvolává právní účinky, které zákon spojuje s doručováním účastníkům řízení či jejich zástupcům.*“

[8] Dne 19. 7. 2017 v 8.07 hodin, tedy 13 minut před začátkem nařízeného soudního jednání, zaslal Mgr. Voříšek krajskému soudu prostřednictvím e-mailu podání v následujícím znění: „*V právní věci žaloby žalobce M. Ch., zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem, kde je nařízeno soudní jednání od 8 hodin 20 minut sděluje Mgr. Václav Voříšek, že se jednání jako zástupce žalobce v substituci nezúčastní z důvodu čerpání dovolené.*“ V protokolu o jednání ze dne 19. 7. 2017 je tato omluva Mgr. Voříška zaznamenána a následně je zde zaznamenáno usnesení krajského soudu o tom, že jednání se bude konat v nepřítomnosti žalobce a jeho substitučního právního zástupce. Jednání bylo zahájeno v 8.22 hodin, přerušeno v 8.48 hodin a ukončeno vyhlášením rozsudku v 8.50 hodin.

[9] Podle § 50, věty první, s. ř. s. může být jednání z důležitých důvodů odročeno. Výkladem tohoto ustanovení se Nejvyšší správní soud již v minulosti zabýval a dospěl přitom k závěru, že odeprít právo účasti na jednání soudu lze jen výjimečně. Jednání tak musí být podle daného ustanovení odročeno vždy, když existuje důležitý důvod, který může spočívat i v nemožnosti účastníka či jeho zástupce se jednání zúčastnit z omluvitelných důvodů. K tomu

pokračování

viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005 - 96, publikovaný pod č. 558/2005 Sb. NSS.

[10] Jak ovšem uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 17. 12. 2014, č. j. 9 Ads 78/2014 – 37: „Zároveň však nelze opomenout aspekt včasnosti omluvy. Po účastníkovi řízení lze spravedlivě požadovat, aby nemožnost své přítomnosti u jednání omluvil ihned poté, co se dozví o důvodech, které mu v účasti u jednání brání. To má význam z hlediska dalšího postupu soudu. Dojde-li totiž řádná omluva z jednání, která osvědčuje důležité důvody nemožnosti účasti na jednání, v dostatečném předstihu, může soud o odročení jednání zpravit protistranu, které tak nevzniknou zbytečné náklady spojené s dostavením se k soudu. Lze si představit i případy, kdy se účastník nedozví o skutečnostech, které mu brání v účasti u jednání, s takovým předstihem, aby bylo možno o odročení jednání informovat protistranu, zde však lze zaslání okamžité omluvy soudu přisuzovat alespoň ten význam, že soud bude před jednáním o důvodech neúčasti vědět a bude je moci posoudit s ohledem na § 50 s. ř. s. Naopak, nedostaví-li se k jednání soudu řádně předvolaný účastník, který včas nepožádal z důležitého důvodu o odročení, může soud věc projednat a rozhodnout v jeho nepřítomnosti (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 3. 6. 2013, sp. zn. II. ÚS 102/03, publikovaný jako N 77/33 SbNU 249, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>).“

[11] V citovaném nálezu sp. zn. II. ÚS 102/03 Ústavní soud konstatoval, že obecně nelze za včasnou omluvu považovat omluvu podanou telefonicky 35 minut před zahájením jednání. Nejvyšší správní soud konstatuje, že shodný závěr lze učinit i o písemné omluvě doručené soudu na podatelnu pouhých 13 minut před nařízeným jednáním. Je totiž třeba přihlídnout k tomu, že krajským soudům jsou každý den doručeny desítky až stovky písemností. Jejich převzetí, označení, rozřídění a odevzdání osobám oprávněným k jejich zpracování je činnost, která může běžně přesáhnout zmíněných 13 minut i tehdy, je-li vykonána s nejvyšším urychlením. Zároveň je však shodně s citovaným nálezem Ústavního soudu nutno přihlížet ke konkrétním okolnostem případu, jelikož překážky, které brání účastníkům v účasti při jednání, mohou nastat nenadále a neočekávaně, a to i v době, která bezprostředně předchází termínu jednání soudu. Při posouzení včasnosti omluvy je tak nutno hledět i k tomu, kdy se účastník mohl o důvodu své nepřítomnosti poprvé dozvědět (srov. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2014, č. j. 9 Ads 78/2014 – 37).

[12] O tom, že se substituční zástupce stěžovatele nebude moci na jednání dostavit, se musel dozvědět jistě dříve, než v tentýž den (resp. pouze 13 minut před stanoveným časem, na který bylo jednání nařízeno). Nadto důvod své nepřítomnosti (čerpání dovolené) na jednání před soudem nijak nedoložil a o jeho odročení nepožádal. Krajskému soudu pouze sdělil, že se jednání nezúčastní. Stejně tak se na jednání bez omluvy nedostavil ani samotný stěžovatel a ani on o jeho odročení nepožádal. Je přitom záležitostí účastníka řízení, aby zabezpečil obhajobu svých zájmů před soudem, a to svojí přítomností nebo za přítomnosti svého zástupce.

[13] Ze shora citovaného nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 102/03, a z § 49 odst. 3 s. ř. s. současně vyplývá, že neúčast řádně předvolaných účastníků nebrání projednání a skončení věci. Podle § 101 odst. 3 zákona č. 99/1963, občanského soudního řádu, platí, že nedostaví-li se řádně předvolaný účastník k jednání a včas nepožádá z důležitého důvodu o odročení, může soud věc projednat a rozhodnout v nepřítomnosti takového účastníka; vychází přitom z obsahu spisu a z provedených důkazů. Jak také uvedl Nejvyšší soud v usnesení ze dne 12. 8. 2009, sp. zn. 28 Cdo 52/2009, omluvu nepřítomnosti účastníka u jednání nelze bez dalšího považovat za žádost o odročení jednání.

[14] V nyní projednávané věci, kdy substituční zástupce stěžovatele pouze několik minut před začátkem jednání krajskému soudu bez dalšího oznámil, že se na jednání nedostaví z důvodu

čerpání dovolené a sám stěžovatel se z jednání neomluvil vůbec, tedy krajský soud nepochybil, pokud věc projednal a rozhodl v jejich nepřítomnosti.

[15] Námitku stěžovatele podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tedy Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnou. Neshledal pak ani jiné vady řízení před krajským soudem, které by mohly mít vliv na zákonnost rozsudku napadeného kasační stížností.

[16] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích je zákonný. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[17] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaný správní orgán náhradu nákladů výslovně neuplatnil a Nejvyšší správní soud ze spisu neshledal, že by mu vznikly náklady překračující rámec jeho běžné administrativní činnosti. Soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 14. června 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu